

Verwysing: 20170629-2499
12/1/7/1

Navrae: Hoofde: Bestuur en Beheer

Omsendbrief: 0048/2017

Vervaldatum: Geen

Aan: Adjunk-direkteurs-generaal, Hoofdirekteure, Direkteure, Kringbestuurders, Prinsipale en Voorsitters van beheerliggame

Kort opsomming: *Hierdie omsendbrief verskaf riglyne oor die bepaling van skooltye aan beheerliggame van skole.*

Onderwerp: Riglyne vir beheerliggame oor die bepaling van skooltye

1. Hierdie omsendbrief moet saam met Omsendbrief 0212/2003, asook die Regulasies Betreffende die Minimum Onderrigure per Skoolweek en Skooldag in Openbare Skole in die Wes-Kaap, gepubliseer in Buitengewone Provinsiale Koerant No. 7065 van 28 November 2012, en enige ander toepaslike beleide en wetgewing gelees word.
2. Die Wes-Kaap Onderwysdepartement (WKOD) het kennis geneem van 'n paar tekortkominge ten opsigte van die implementering van die Suid-Afrikaanse Skolewet (SASW), 1996 (Wet 84 van 1996). Artikel 20(1)(f) van die SASW vereis dat die beheerliggame van 'n openbare skool skooltye met behoorlike inagneming van enige toepaslike diensvoorwaardes van personeel by die skool moet bepaal.
3. Daar is nou ontdek dat baie skole in die provinsie nie omvattende beleide oor skooltye het nie. Baie skole word gelei deur die tradisionele en historiese siening dat skole om 08:00 moet begin en om 14:30 moet eindig.
4. Die aangehegte riglyne is daarop gemik om beheerliggame te help om hul eie beleide, wat die hele onderrigprogram van die skool sal akkommodeer, te formuleer. Die WKOD wil beklemtoon dat hierdie riglyne nie bedoel is om 'n langer skooldag in te stel of verpligtend te wees nie. Die riglyne word ingestel om die toewyding van die WKOD om ons skole in staat te stel om die voorsiening van onderwys tot voordeel van alle leerders te versterk, te benadruk.

5. Prinsipale moet volgens wet inligting en advies oor beleidsake aan beheerliggame voorsien.
6. Sodra beheerliggame amptelik 'n beleid oor skooltye aanvaar, moet hulle seker maak dat alle ouers, opvoeders en leerders vroegtydig voor die implementering daarvan verwittig word.
7. Bring asseblief die inhoud van hierdie omsendbrief onder die aandag van alle beheerliggaamlede, opvoeders en leerders.

GETEKEN: BK SCHREUDER

HOOF: ONDERWYS

DATUM: 2017-10-27

**Wes-Kaapse
Regering**

Onderwys

Direktoraat: Inrigtingsbestuur
en Beheerbeplanning

RIGLYNE VIR BEHEERLIGGAME OOR DIE BEPALING VAN SKOOLTYE

INHOUD

BLADSY

1.	Inleiding	3
2.	Doel	4
3.	Omvang	4
4.	Wetgewende raamwerk	4
5.	Wetgewende voorskrifte	5
6.	Insluiting van die buitemuurse kurrikulum	12
7.	Praktiese wenke met die bepaling van skooltye	13

1. INLEIDING

- 1.1 Artikel 16(1) van die Suid-Afrikaanse Skolewet, 1996 (Wet 84 van 1996), bepaal dat die beheer van elke openbare skool by sy beheerliggaam berus en ingevolge artikel 16(3) van dieselfde Wet, die professionele bestuur van 'n openbare skool deur die prinsipaal gedoen moet word, onderhewig aan die Suid-Afrikaanse Skolewet en enige toepaslike provinsiale wet, word albei deur die beginsel van die beste belang van die leerder en skool aanbeveel.
- 1.2 Artikel 20(1)(a) van die Suid-Afrikaanse Skolewet, 1996 (Wet 84 van 1996) bepaal dat "die beheerliggaam van 'n openbare skool die beste belange van die skool moet bevorder en te streef om die ontwikkeling deur die voorsiening van kwaliteit onderrig vir alle leerders by die skool, te voorsien".
- 1.3 Om te verseker dat die bron van tyd behoorlik gevisualiseer en benut word, sal die beheerliggaam help om die benaderde tyd wat nodig is om gestruktureerde opvoedkundige programme aan die skool te lewer, in 'n samehangende wyse te bepaal.
- 1.4 Baie beheerliggame het nog nooit 'n besluit geneem in hierdie belangrike bepaling in artikel 20(1)(f) van die Suid-Afrikaanse Skolewet, 1996 (Wet 84 van 1996) nie, maar is gelei deur die tradisionele en ongeskrewe norme dat 'n skool om 08:00 begin en om 14:30 eindig.
- 1.5 Gevolglik is baie openbare skole steeds gefokus op die minimum voorgeskrewe tyd wat benodig word om die formele akademiese skoolkurrikulum te lewer.
- 1.6. Die fundamentele kwessie wat aandag moet kry, is dus nie die van tyd nie: dit is dat die organisatoriese vorm van ons stelsel (uitgedruk in tyd) wat nog nie die kernrolle en verantwoordelikhede van wat van kardinale belang is, akkommodeer om ons onderrig doelwitte en strategieë te bereik nie.

2. DOEL

Hierdie riglyne is geskryf ten einde:

- Beheerliggame van hulp te wees om die gepaste kennis te ontwikkel om skooltye te bepaal;
- Lede van die beheerliggaam self te help met hul begrip van skooltye, nie net die omvang van die kurrikulumdekking nie;
- Beheerliggame van hulp te wees met die bepaling van die skooltye volgens die toepaslike wetgewing en beleide;
- Beheerliggame van hulp te wees om ruimte vir opvoeders te bied om remediërende en kurrikulumverrykingsprogramme vir leerders van alle vermoëns aan te bied; en
- Beheerliggame van hulp te wees om meer sosiale geleenthede vir alle leerders te bied, sodat hulle ten volle kan ontwikkel.

3. OMVANG

Die riglyne is van toepassing op alle openbare skole in die Wes-Kaap.

4. WETGEWENDE RAAMWERK

- Suid-Afrikaanse Skolewet, 1996 (Wet 84 van 1996)
- Wes-Kaapse Provinsiale Wet op Skoolonderwys, 1997 (Wet 12 van 1997)
- Wet op Basiese Diensvoorwaardes, 1997 (Wet 75 van 1997), soos gewysig
- Regulasies vir die Voorwaardes van Indiensneming van Opvoeders, gepubliseer in die Staatskoerant No. 16814 van 13 November 1995

- Regulasies Betreffende die Minimum Onderrigure per Skoolweek en Skooldag in Openbare Skole in die Wes-Kaap, soos gepubliseer in die Provinsiale Buitengewone Staatskoerant No. 7065 van 28 November 2012
- Die Personeel Administrasie Maatreëls, soos gepubliseer in die Staatskoerant No. 19767, gedateer 18 Februarie 1999
- Nasionale Beleid vir die Ontwerp van Skoolkalenders vir Openbare Skole in Suid-Afrika, soos gepubliseer in die Staatskoerant No. 38330, gedateer 30 Januarie 2015

5. WETGEWENDE VOORSKRIFTE

Die beheerliggaam moet die volgende oorweeg wanneer skooltye bepaal word:

5.1 Suid-Afrikaanse Skolewet, 1996 (Wet 84 van 1996)

- Artikel 20(1)(f) van die Suid-Afrikaanse Skolewet, 1996 (Wet 84 van 1996), maak dit verpligtend vir 'n beheerliggaam van 'n openbare skool om met inagneming van die toepaslike diensvoorwaardes, die tye van die skooldag te bepaal.
- Artikel 20(1)(a) bepaal dat "die beheerliggaam van 'n openbare skool die beste belange van die skool moet bevorder en te streef om die ontwikkeling deur die voorsiening van kwaliteit onderrig vir alle leerders by die skool, te voorsien."
- Artikel 21(1)(b) bepaal verder dat die beheerliggaam skriftelik by die Departementshoof aansoek kan doen, om die funksie te verkry ten einde die buitemuurse kurrikulum van die skool te bepaal, asook die keuse van vak-opsies ten opsigte van provinsiale kurrikulumbeleid.
- Goedkeuring van sodanige aansoek is diskresionêr.

5.2 Regulasies ten opsigte van die Bepalings en Voorwaardes van Indiensneming van Opvoeders, gepubliseer in die Staatskoerant No. 16814 van 13 November 1995

- (a) Regulasie 23(1)(a)(1) van hierdie Regulasies bepaal dat 'n opvoeder, by die skool, op diens sal wees —
 - (i) Gedurende die diensperiodes wat op die skoolrooster vasgelê is wat die kurrikulum of goedgekeurde tyd deur die werkgewer weerspieël; en
 - (ii) Gedurende die tye waarin sodanige aktiwiteite, wat nie met skoolsake te doen het nie, deel uitmaak van die skoolrooster, maar wat betrekking het op skoolsake wat plaasvind.
- (b) Regulasie 23(2) bepaal dat " 'n Opvoeder tydens sy of haar amptelike plig, sy of haar volle aandag aan die pligte wat aan hom of haar toevertrou is, sal skenk, nie sonder die toestemming van die prinsipaal gedurende sy of haar ure van amptelike plig, afwesig sal wees nie".
- (c) In lig van die bogenoemde, word 'n opvoeder op diens geag tydens:
 - (i) die akademiese kurrikulumtydperk soos bepaal deur die beheerliggaam;
 - (ii) die buitemuurse kurrikulumtydperk soos goedgekeur deur die departementshoof; en
 - (iii) ander aktiwiteite wat met skoolsake verband hou.

5.3 Regulasies ten opsigte van die Minimum Onderrigure per Skoolweek en Skooldag in Openbare Skole in die Wes-Kaap, soos gepubliseer in die Provinsiale Buitengewone Staatskoerant No. 7065 van 28 November 2012

- (a) Die Minister verantwoordelik vir onderwys in die Wes-Kaap het die bogenoemde Regulasies gemaak wat in die Buitengewone Provinsiale Koerant No. 7065, gedateer 28 November 2012 gepubliseer is, ooreenkomstig artikel 63 (1)(cC) van die Wes-Kaapse Provinsiale Wet op Skoolonderwys, 1997 (Wet 12 van 1997), saamgelees met die Nasionale Kurrikulumverklaring.
- (b) Die Regulasies bepaal dat die minimum onderrigure per week soos volg sal wees –
- (i) 23 uur in graad R en 1;
 - (ii) 25 uur in graad 2 tot 3; en
 - (iii) 27.5 uur van graad 4 tot 12.
- (c) Hierdie onderrigure soos gelys in subparagraaf (b) hierbo, sluit nie tye vir pouses, beplanning, sport, skoolverryking en buitemuurse aktiwiteite in nie.
- (d) Dit word dus van die beheerliggaam en prinsipaal verwag om behoorlik oorleg te pleeg ten einde die mees geskikte tyd vir die lewering van 'n skool se opvoedkundige program op enige spesifieke skooldag te bepaal.
- (e) Die Regulasies bepaal verder die onderrigure per vak per week soos uiteengesit in die Nasionale Kurrikulumverklaring. (Prinsipale moet beheerliggame van hierdie regulasies voorsien).

5.4 Nasionale Beleid vir Opstel van Skoolkalenders vir Openbare Gewone Skole in Suid-Afrika

5.4.1. Godsdienstige vakansiedae

Met betrekking tot die godsdienstige herdenking waarvoor nie in skedule 1 van die Wet op Openbare Vakansiedae, voorsien is nie, kan die prinsipaal van 'n skool, na goedkeuring deur die beheerliggaam van die skool, die Departementshoof aanbeveel dat die skool vir godsdienstige herdenkings van 'n spesifieke geloof sluit, maar slegs waar die meerderheid van die leerders lede van daardie spesifieke geloof is.

Sluiting van skole vir godsdienstige beoefening ingevolge punt 5.4.1 hierbo is onderhewig aan die volgende voorwaardes:

- (a) 'n Skool mag nie vir meer as twee dae 'n jaar vir godsdienstige beoefening sluit nie.
- (b) Beheerliggame moet baie noukeurig te werk gaan oor hoe hierdie twee dae in 'n jaar vir godsdienstige onderhouding toegeken sal word.
- (c) Die prinsipaal se aanbevelings soos na verwys in punt 5.6.1 moet besonderhede gee met betrekking tot die grootte (in persentasie en getalle) van die godsdienstige meerderheid in die skool en die naam/e en datum/s van die godsdienstige herdenking/s in vraag (bv. Purim, of Diwali, of Eid).
- (d) Individuele skole wat ingevolge 5.6.1 op godsdienstige gronde sluit, moet verseker dat die leerders nie agter raak met hulle werk weens die sluiting nie.

5.4.2. Sport en kulturele dae

5.4.2.1. 'n Maksimum van twee skooldae 'n jaar mag toegeken word aan skole vir die doel van sport- en kulturele aktiwiteite.

5.4.2.2. Die beheerliggaam moet noukeurig besluit oor hoe hierdie twee dae

'n jaar gebruik gaan word.

5.4.2.3. Die prinsipaal van 'n skool moet na goedkeuring deur die beheerliggaam van die skool verleen is, 'n aanbeveling aan die Departementshoof rig om sodanige dae vir skoolverwante sport- en kulturele geleenthede te benut. Met betrekking tot elke skool, moet distrikskantore rekords hou, wat een keer 'n jaar aan die betrokke provinsiale onderwysdepartement gestuur moet word, wat insluit –

- (a) die aantal aansoeke wat vir sodanige dae ingedien is;
- (b) die redes vir die aansoeke; en
- (c) die aantal aansoeke wat toegestaan is.

5.5 Die Personeel Administrasie Maatreëls, soos gepubliseer in die Staatskoerant No. 19767, gedateer 18 Januarie 1999

(a) Die voorgeskrewe werkslading vir alle opvoeders kan in die Personeel Administrasie Maatreëls gevind word.

(b) Paragraaf 3.1(e) van Hoofstuk A van die Personeel Administrasie Maatreëls bepaal dat elke opvoeder rekening moet gee vir 1800 werklike werksure per jaar, wat bestaan uit pligte gedurende die formele skooldag asook pligte buite die formele skooldag.

(c) Pligte gedurende die formele skooldag, met of sonder kontak met die leerders, sewe (7) uur:

- (i) Geskeduleerde onderrigtyd;
- (ii) Aflosonderrig;
- (iii) Ekstra- en ko-kurrikulêre pligte;

- (iv) Pastorale pligte, soos speelgrond toesig, detensie en skolierpatrollie;
 - (v) Administrasie;
 - (vi) Toesighoudende en bestuursfunksies; en
 - (vii) Professionele pligte, soos vergaderings, werksinkels, seminare en konferensies.
- (d) Pligte buite die formele skooldag (na die sewe (7) uur:
- (i) Beplanning, voorbereiding en evaluering;
 - (ii) Ekstra en ko-kurrikulêre pligte soos sport en kulturele aktiwiteite;
 - (iii) Professionele pligte soos vergaderings, (bv. personeel, ouer en beheerliggaam), werksinkels, seminare en konferensies; en
 - (iv) Professionele ontwikkeling.
- (e) Paragraaf 3.2(a) van Hoofstuk A van die Personeel Administratiewe Maatreëls bepaal dat 'n opvoeder verplig is om gedurende die formele skooldag, wat nie minder as sewe (7) uur moet wees nie, by die skool te wees.
- (f) Die minimum van sewe (7) uur per dag beloop tot 35 uur per week en ongeveer 1400 uur per skooljaar, wat gelykstaande is aan 200 skooldae.
- (g) Paragraaf 3.2(d) bepaal dat 'n opvoeder versoek kan word om programme, vir voortgesette professionele ontwikkeling, tot 'n maksimum van 80 uur per jaar, by te woon.

- (h) Hierdie programme vir voortgesette professionele ontwikkeling moet buite die formele skooldag of gedurende skoolvakansies, gedoen word.
- (i) Die werknemer moet ten minste een maand kennis gee van sodanige programme wat gedurende die skoolvakansies gaan plaasvind.
- (j) Die sowat 320 uur per jaar wat nie deur die Personeel Administratiewe Maatreëls voorgeskryf is nie, waarvoor opvoeders verantwoording moet gee, kan ingevolge hierdie riglyne gebruik word vir beplanning, voorbereiding, evaluering, remediëring, verslagdoening, verryking en ander na-klas programme.
- (k) Ten slotte, enige buitemuurse aktiwiteite, soos genoem in subparagraaf (d)(ii) hierbo, mag nie die 320 uur per jaar oorskry wat in die vooruitsig gestel is vir professionele ontwikkeling, soos genoem in subparagraaf (j) hierbo nie, en mag nie inbreuk maak op die 80 uur per jaar, soos genoem in subparagraaf (g) hierbo nie,
- (l) Beheerliggame word egter aangeraai om bewus te wees van die baie ander verwagtinge van, en eise wat aan opvoeders gestel word wanneer hulle na-skool programme opgestel word.

5.6 Die Wet op Basiese Diensvoorwaardes, 1997 (Wet 75 van 1997)

- (a) Dit is belangrik om daarop te let dat die geskatte 320 oorblywende uur, soos na verwys word in regulasie 5.5(j), op so 'n manier aangewend moet word dat aan die volgende afdelings van die Wet op Basiese Diensvoorwaardes, 1997 (Wet 75 van 1997) voldoen word:
 - (i) Artikel 9(1)(b) wat bepaal dat die opvoeder nie meer as nege (9) uur op een dag mag werk nie, indien daar van die opvoeder verwag word om vir vyf (5) dae per week te werk;

- (ii) Artikel 9(1)(b) wat bepaal dat die opvoeder nie meer as agt (8) uur op een dag mag werk nie, indien daar van die opvoeder verwag word om vir ses (6) dae per week te werk; en
- (iii) Artikel 10(1)(b) wat bepaal dat die opvoeder nie meer as tien (10) uur per week oortyd mag werk nie.

5.7 Beleid vir die Bestuur van Werkstyd van skoolgebaseerde opvoeders, Omsendbrief 0212 van 2003 van die Wes-Kaap Onderwysdepartement

- (a) Paragraaf 7(7) van hierdie beleid handel oor die bestuur van werkstyd en werkslading van skoolgebaseerde opvoeders ingevolge die Personeel Administratiewe Maatreëls en die onderhandelende besluite van die Raad vir Arbeidsverhoudinge.
- (b) Die inhoud van die omsendbrief moet deur 'n beheerliggaam nagekom word, aangesien hierdie aangeleentheid binne die mandaat van die Departementshoof val.
- (c) Die beheerliggaam mag egter addisionele tyd tot die formele werkstyd van opvoeders voeg.

6. INSLUITING VAN DIE BUITEMUURSE KURRIKULUM

- 6.1 Soos bepaal in paragraaf 5.1(c), kan die beheerliggaam, by ontvangs van die goedkeuring van die Departementshoof, die buitemuurse kurrikulum van die skool bepaal, soos na verwys in subparagraaf 5.5(d)(ii).
- 6.2 Die prinsipaal, beheerliggaam en die skoolbestuurspan moet die buitemuurse kurrikulumprogram beplan, deur die volgende te oorweeg:

- (a) Dae waarop 'n gegewe aktiwiteit plaasvind, bv. Maandae en Woensdae;
- (b) Gereeldheid van aktiwiteit, bv. tweeweekliks, twee keer 'n week of een keer 'n maand afhangende van die vlak waarop die kompetisies of aktiwiteite plaasvind, wat die hoeveelheid tyd wat vereis sal word, sal bepaal;
- (c) Daarna toegekende spesifieke datums per week en maand van die jaar;
- (d) Toekenning van spesifieke tye op die toepaslike middag, bv. 14:45 – 16:00; en
- (e) Produsering van 'n saamgestelde kwartaallikse of jaarlikse skedule van buitemuurse kurrikulum aktiwiteite en verspreiding van sodanige leerders, personeel en ouers.

7. PRAKTIESE ASPEKTE OM OORWEEG TE WORD WANNEER SKOOLTYE BEPAAL WORD

7.1 Afhangende van die omstandighede van die skool, sal die duur van die skooldag wissel, soos byvoorbeeld:

- (a) Besikbaarheid van eie fasiliteite of die gebruik van geleende of gehuurde fasiliteite;
- (b) Die vlak waarop die skool aan sportaktiwiteite deelneem en kompeteer, soos 'n skool wat –
 - (i) in 'n hoër liga speel, of aan kulturele aktiwiteite deelneem, soos skoolopvoerings of Eisteddfods, kan tot drie (3) of vier (4) uur per week vir die spanne in elke ouderdomsgroep of toppresterders nodig hê.

- (ii) gebruik buitemuurse aktiwiteite as 'n sosialiseringsmeganisme en 'n manier om leerders van die strate af te hou, kan minder tyd in beslag neem.

7.2 Ander aspekte om oorweeg te word wanneer die begin en eindtye van die skooldag bepaal word:

- (a) Hoe naby die leerders van hulle skool af woon;
- (b) Hoe kom leerders by die skool kom (manier van vervoer);
- (c) Vroeër begin in die geval waar skole wat die onmiddellike gemeenskap dien, later begin waar baie van die leerders afhanklik is van reis, ten einde die reistyd te akkommodeer.
- (d) Die veiligheid van leerders, aangesien daar gevaar is vir beide die persoon en die leerders en die gedragpatrone van die leerders indien hulle lank voor die skool begin arriveer/of lank nadat die skool gesluit het bly; en
- (e) Redelike werksure vir personeel en die voorskrifte van diensvoorwaardes waaronder hulle in diens is.

7.3. Rolle en verantwoordelikhede van beheerliggaam om nakoming te monitor
Die beheerliggaam moet:

- (a) die lengte van die skooldag goedkeur;
- (b) ondersoek wanneer 'n skool, sonder hulle kennis en toestemming, vroeg toemaak.
- (c) keur alle buitemuurse aktiwiteite van die skool goed;
- (d) verseker dat leerders elke dag by die skool is;
- (e) verslae vanaf die prinsipaal oor enige afwykings wat weens enige noodgeval kan ontstaan, ontvang;

(f) hersien skooltyd aan die einde van die akademiese jaar in oorlegging met die prinsipaal (en die skoolbestuurspan)

7.4. Die prinsipaal moet:

- (a) die beheerliggaam van alle planne ten opsigte van die ko- en buitemuurse kurrikulumprogramme van die skool inlig;
- (b) verseker dat ouers ten minste een kwartaal vooraf oor die buitemuurse kurrikulumprogram van die skool ingelig word;
- (c) die beheerliggaam onmiddellik oor enige afwykings inlig wat weens enige noodgeval situasie plaasvind;
- (d) die beheerliggaam oor enige beleid van die WKOD wat die duur van die skooldag beïnvloed, adviseer;
- (e) verseker dat die skooltyd te alle tye nagekom word.